

se. Velika dužnost i velika odgovornost leži na našem pokolenju. Posljednji je čas, da mobilizujemo sve svoje sile, organizujemo svoje redove, disciplinujemo jedinstvenu nepokolebivu volju, da svojom pravdom stvari pomognemo do pobjede, jer „koga nema na djelu, nema mu ni dijela“. VI. Stoga pozivamo svu mladiju generaciju a naročito one svoje starije drugove, koji su živili i vaspitali se u ideji jedinstva — jer, ko ne može da izvede konsekvencije iz misli narodnog jedinstva, tome jedinstvo nije prešlo u osjećanje, taj nije ni u stanju da pismotom sintetički, da radi za cjelinu i da jednako voli njene sastavne dijelove — da se baci žarom svoje prve mladosti u narod, da širi duboku vjeru u pobjedu ideje slobode i ujedinjenja, da bude latentne narodne energije, da pokrene pasivne, osvijesti nesvjesne i ohrabri maodušne, pa da povede zanosan i pregački narodni pokret, a držeći se visoko nad stranačkim i ličnim ambicijama poradi na koncentraciji svih čistih narodnih elemenata. VII. Naše pokolenje nosi odgovornost za sudbinu budućih vijekova. Naša sposobnost, organizovanost, disciplina i spremnost na žrtve odlučit će o tom, da li će buduća pokolenja našeg naroda biti srećna u ujedinjenoj i slobodnoj domovini ili ćemo im u nasljedje ostaviti bijedu i krv. Stoga je u današnje sudbonosno doba pozvano svako pleme, svaka pokrajina, svaka grupa i svaki pojedinac, da ponese teret pregačkog rada i neograničene žrtve i da primi krst stradanja. U ime pradjedova, koji su prošli krv za slobodu i u ime budućih pokolenja osjećamo za moralnu dužnost — potpuno svjesni o zamašnosti onoga, što kažemo — da jasno i glasno kliknemo:

Ko ne dodje na boj na Kosovo,
Od ruke mu ništa ne rodi'o,
Ni u polju bjelica pšenica,
Ni u brdu vitova ozleat!
Ne imao od sreće poroda!
Rđjom kap'o, dok mu je koljena!

Domaće vijesti.

Podružnica Družbe sv. Ćirila i Metoda pozivaju se, da dodju danas u subotu, u 8 sati na večer, na odbrsku sjednicu. — Predsjednik.

Na tirolskom je bojištu pao sin glavnog urednika „Edinosti“ gospodina Maksa Cotiča, Dušan Cotič, nadebudan mladić, koji se unatoč svojim mladim godinama isticao u narodnom boju i bio ugledan član tršćanskog „Sokola“. Neka mu bude zemlja laka, a obitelji naše saučestće.

Za dječji dom darovali su po 50 kruna monsieur Wiesinger i N. N.

Putovanje naše djece u Hrvatsku i Slavoniju. Prekjučer obdržavala se u dvorani Chtonice u Narodnom domu skupština roditelja, čija će se djeca preseliti za vrijeme rata u Hrvatsku. Sastanak je sazvalo ratni pripomoćni odbor, čiji predsjednik, savjetnik Spiro Peručić, ide toj akciji za spas naše djece u svakom pogledu na ruku. Sastanak, na kojem se sakupio znatan broj roditelja i djece, otvorio je član ratnog pripomoćnog odbora dr. Kumpotić, koji je sa nekoliko riječi ocrtao zadaću ove akcije. Za njom je govorio član pripomoćnog odbora gospodin Baselli, koji je kao roditeljima od prilike slijedeće: Imade u našem narodu predrasuda, koje mogu otežati ovu akciju ili razočarati roditelje. Kod ovog se pokreta ne ide za tim, da budu djeca porazmještena po velikim gradovima i da dodju u visoke škole. To uopće nije ni moguće, pošto se i hrvatski gradovi moraju boriti sa istim prehrambenim i drugim ratnim poteškoćama kao što i naši gradovi u Austriji. Radi se o spasavanju djece od gladi i nestašice najpotrebnije hrane; hoće se spasiti život našoj djeci. Rodoljubne obitelji u Hrvatskoj i Slavoniji odzvale su se vapaju, što je došlo iz stradajućih naših pokrajina, time, što su se izjavile spremnima, da primu sromašnu djecu i da vode za njih brigu za trajanja rata. Brigu za smještaje djece preuzeo je središnji odbor u Zagrebu, koji sakuplja za ovu svrhu po svim jugoslavenskim krajevima novčane prinose. Upravo sada provadjaju se takve akcije sakupljanja u velikom stilu te su tom pokretu pristupili aktivno naši književnici bez razlike mišljenja i struja, naše narodno ženstvo, naši sveučilištarci i drugi važni čimbenici našeg društva. Ne smijemo zaboraviti niti naše Družbe, a na čelu joj gospodina Cara-Emina. Djeca će biti porazmještena po seoskim kućama, koje imadu živeža u obilju i koje mogu osigurati djeci dobru prehranu. Dok su prehrambene prilike u svim krajevima za djecu veoma povoljne a djeca su zadovoljna sa novim roditeljima, ne imade žalbože svuda potrebnih škola, pa je prošle godine ostalo 40 posto djece bez škole. U koliko će to biti moguće, priskoćit će se tome tečajem ove godine, tako da će daleko veći broj naše djece moći da pohađa škole. Ali ipak bi se mogao desiti slučaj, da po gdje koje djete dodje u mjesto, gdje nema škole, čime moraju roditelji da računaju. Djeca će biti otpraćena u Hrvatsku i Slavoniju po gospodinu Baselliju i po jednoj časnoj sestri. Za putovanje djece bili su poduzeli već svi potrebni koraci. Žalbože nije moguće naznačiti točno dan, kad će djeca otputovati, pošto nijesu još stigli svi potrebni odgovori i sve obavijesti. Učinit će se to naknadno putem našeg lista. Gospodin je Baselli, pričao, kako se je obratio na našeg rodoljubivog gospodina viteza

Mardešića, koji potpomaže naš narod, gdje god može, intervencijom i materijalnim žrtvama. Gospodin je Mardešić posjetio Nj. Preuzvišenost gospodina učkog zapovjednika admirala Fiedlera te ga zamolio za pomoć i potporu za djecu, koja odlaze u Hrvatsku. Njegova je Preuzvišenost veoma ljubavno saslušala molbu gospodina Mardešića te odredila, neka se našoj djeci dađe na put iz tvrdjavnog prehrambenog skladišta 120 hljebova kruha i marmelade. Trošak za to će nositi gospodin Mardešić. Ovim našim dobročiniteljem, kazao je gospodin Baselli, koji su se u teško doba zauzeli za našu djecu, valja da sačuvamo zahvalnu uspomenu. — Iza gospodina Basellia govorio je gospodin nadučitelj Nežić, koji je predočio roditeljima prilike, koje vladaju po Hrvatskoj i Slavoniji. Kazao je, da su djeca svuda zadovoljna i da su dobro hranjena. Novi njihovi roditelji dobročinitelji da postupaju sa ovom djecom kadkad i previše obzirno, što nije uvijek ni dobro. Sa sromašnom tuđom se djecom postupa isto tako, kao i sa vlastitom. Ako se djeca upotrebljavaju za ovi rad, vrše samo one poslove, koji su prikladni za djecu, što je u njihovom vlastitom interesu, jer besposlica ubija i nedoraslog čovjeka. Iseljena djeca rađe ono isto, što rađe obična djeca u onim kotarima, što rađe seljacima sinovi i kćerke u njezinim godinama. Ljudi su dobri i plemeniti. U sromašnu kuću dijete ne može da dodje, jer bi se tome protivili i načelnik i svećenik i učitelj mjesto, koji vode u svakom mjestu nadzor nad iseljenom djecom. Roditelji neka samo pazе, da im budu djeca, što idu u Hrvatsku i Slavoniju, potpunoma zdrava, jer bi bio zločin napraviti vlastitoj djeci, bezobzirnost prema dobročiniteljima i prema ostaloj djeci, kad bi se slalo djecu sa kojekakvim zaraznim ili neprijatnim bolestima u tuđu kuću. Neka svaki roditelj opskrbi svoju djecu obućom, odjećom i rubljem, jer središnji odbor može samo iznimno da pomogne. — Za tim su dali sazvalci sastanka još daljnja usmena saopćenja prisutnima. — Izvijestili smo naše čitatelje tako opširno o tom sastanku, da mogu i oni roditelji, koji nijesu bili prisutni, saznati ove važne činjenice.

Iz aprovizacije. Prodaja ribe. Jučer bijaše uveden nov način prodaje ribe, i to kako javlja aprovizacijska komisija u dogovoru s oblastima, koje pri tom učinkuju. Vlasnici iskaznica, koje vrijede za ribu, koju šalju civilni ribari, moći će da kupe ribu prema brojevima, koji će biti izdani u dan saopćenja, te prema količini ribe. Vlasnici iskaznica za vojničku ribu mogu na isti način kupovati ribu, kao što je rečeno gore. Prodaja ribe i vojničkih i civilnih ribara označit će se za to na povještenim tablama, gdje će biti označeni i brojevi iskaznica, koje imaju pravo na ribu. S obzirom na to, u kojoj smo godišnjoj dobi, prodat će se riba dvaput dnevno i to prije i poslije podne, već prema tome, kako stigne. Prije podne prodat će se od 9—11 sati, popodne od 4—6 sati. Iza kako prodje to vrijeme i stignu ti osobe, koje imaju pravo na ribu, rasprodat će se riba bez iskaznica. Dvije su vrste iskaznica na ribu bile i za to uvedene, što su cijene različite, te za to, da se vlasnicima omogući kupovanje ribe u ustanovljeno vrijeme. Odlučilo se nadalje, da će prodaja započeti s brojem 1 — unaprijed — za ribu civilnih ribara, dok će prodaja ribe vojničkih ribara započeti brojem 19.000 — unatrag. Time se, kako javlja pr. komisija, ima zapriječiti, da jedne te iste osobe kupe istog dana dvostruku količinu ribe. Red prodaje bit će, kao i dosad, saopćen općinstvu, te će se to moći doznati i u svakoj prodavaoni aprov. komisije. Da se onima, kojima iz jednog ili drugog razloga ne bijaše moguće da doblju svoju količinu ribe, podje u susret, odredit će aprov. komisija poseban dan za njih.

Izložba ručnoga rada i risanja u Pazinu. Kao što se prije dvije godine priredila izložba ručnoga rada i risarija, tako će se prirediti i ove godine. Izložiti će se ručne radnje kandidatkinja hrvatske ženske učiteljske škole te risarije istog zavoda, pa djaka državne gimnazije i privatne slikarske škole. Izložba će se svečano otvoriti u dvorani „Narodnog doma“ u nedjelju (23. lipnja) u 11 sati uz koncertiranje dječjeg orkestra. Bit će otvorena u nedjelju i od 6—8 sati, a i ostale dane kroz cijeli tjedan od 6—8 sati po podne. U subotu (29. lipnja) bit će otvorena i od 11—1. Zatvorit će se u nedjelju (30. lipnja) u 1 sat po podne. — Ulaznina je pri svečanom otvorenju 2 K, inače 1 K. Nadamo se, da će cijeno općinstvo i ovaj puta u velikom broju posjetiti izložbu i time pokazati zanimanje za rad naše mladeži na ovim poljima.

Dnevne vijesti.

80-godišnjica Vatroslava Jagića. Iz Beča se javlja, da će poznati slavenski filolog, umirovljeni profesor bečkoga sveučilišta, dvorski savjetnik i član gospodske kuće, dr. Vatroslav Jagić, navršiti dne 23. o. mj. svoji 80. godinu života.

So etwas ist in Deutschland nicht möglich. Imal smo prilika, da se posve prijateljski porazgovorimo sa njemačkim državljanom, pristašem Tirpitzovih ideja, koji se je čudio pričkama u Austriji te nije shvaćao, zašto njemački idea imade toliko protivnika

kod nas. Mi smo mu ispričali slučaj naših bjegunaca koji su bili strpani u Gmünd, gdje je poginulo 170 ljudi naše djece. „Ali to jest nečuven zločin, kazao nam taj gospodin. „Njemački bjegunci žive u Njemačkoj bolje nego li ostali. Oni dobivaju 15 marke i 50 na dan i po osobi (7 kruna) te se mogu slobodno kretati po čitavoj Njemačkoj, ih susreću sa najvećom ljubavi. Čitava je Njemačka skupila na stotine milijuna za istočnu Prusku, se sada obnavlja. Ljudi su se time upravo obogotili. Dobili su nove, krasno uređene kuće. Na Helgoladu su kuće evakuiranih pod nadzorstvom. Sve je u bojem redu. Kućni se gospodari mogu svake godine uvjeriti o stanju stvari. To je upravo nevjerovito, što je u Austriji moguće. So etwas ist in Deutschland nicht möglich.“

Obilježnica Gundulićeve proslave. Dubrovnik. „Prava Crvena Hrvatska“ piše: 25-tu obilježnicu Gundulićeve proslave mi ćemo Dubrovčani slaviti krajem ovoga mjeseca, ne osobitim krasno, već skromno, kako je to sada moglo biti. Neka svaki naš rodoljub, bez razlike plemena, hrlji na poklon Gundulićevoj sjeni, e da se u hrvatsko kolo okupimo oko spomenika, zajednički podigosmo. Tako je glasio proglašavanje brovačkog odbora od god. 1893. Nadjmo sada u god. 1918. pri tome spomenu, svi rodoljubi skupa dogovorno: kod Gundulićeve ilka na Helgoladu kao i kod Gundulićeve rake u crkvi M. Braće!

Veliki posjed u Primorju na prodaju. „Tagespost“ donosi ovu vijest: „U srijedu prodat će se javnom dražbom u jednom lučkom gradu na austrijskom dijelu Kvarnera, a koji pripada grad Ishodište jedne gorske željeznice, zemljišni posjed od 8000 četvornih hvati. Cijena četvornih hvata ima da iznosi K 100. Zele li krugovi i pojedinci mačkih interesenata zapriječiti, da ovaj posjed padne u slavenske ruke, preporuča im se, da svaku pažnju posvete ovoj stvari.“ „Hrvatski Lloyd“ daje: Upozorujemo na gornje naše novčane izvještaje, da oni još za vremena poduzmu korake pogotovo nedavno osnovano Jadransko hotelno kupališno društvo! Napred za obranu naše djece grudli!

Poboljšica radništvu. „Arbeiterzeitung“ piše: Posjetu ministra Homanna medju radnicima, koji im je obećao poboljšicu, te veli: „Podje li tako dalje, naći će ministar Homann radnike ili u bolnici ili u tamnicama.“

Politika i cirkus. „Primorske Novine“ pišu: U Zagreb je opet došao poznati cirkus Schmidt koji je lani morao ostaviti Zagreb, jer je njegov „clown“ nanio uvredu hrvatskom jeziku. Došao je opet i obećao, da će tu pogriješku ispraviti sa koliko stotina kruna, što će ih darovati sa sromašnu djecu. No naša omladina navijestila ozbiljan bojkot i on je morao da seli dalje iz Zagreba. A koliko je još takovih Schmidtova Hrvatskoj?

Pet sto optuženika u Judenburgu. „Naprijed“ javlja: U Judenburgu u Štajerskoj je na 5. j. pred tamošnjim sudištem počela rasprava radi tih izgređa, o kojima svojedobno novine nisu mogle javiti. Zamah tih izgređa možemo predstaviti ovako, što na optuženičkim klupama sjedi oko 50 osoba.

Mali oglasnik

Politeama Ciscutti

Danas u subotu, dne 22. lipnja, kinematografske predstave sa ovim programom:

„Trnjulka“.

Polag poznate priče u 4 čina sa Harry Liedtkeom u glavnim ulogama.

„Sinselpuizi prouzročuje nesreću i brak“.

Veseloigra u 1 činu sa Lenom Ansel u glavnoj ulozi.

Početak: 3:30, 5:15 i 7 sati.

Ulaznica za prizemlje i lože K 1-20, naslonjač K—40, lože K 2—, galerija K—50.

— Samo za odrasle! —
— Salonski orkestar. —

Oglasujte u „Hrvatskom Listu“!

KINO CRVENOG KRILA
Ulica Berglja broj 34.

Današnji raspored

Benjamin bojažljivi
Veseloigra u 3 čina.

Početak:

2:45, 3:55, 5:05, 6:15 i 7:25

Ulazne cijene za ovaj film: mjesto K 1-20; II. mjesto K 1-10.

Ući se može kod svake slika

Ravnateljstvo si pridržuje pravo promijeniti raspored.

Rabljene pokućstvo
kupuje i prodaje tyrtka

Filip Barbačić
Šišanska ulica.

Uslijed odlaska

prodaju se uz povoljne cijene

satovi i urarski predmeti

IVICA MARIN, urar

ulica Franja Ferdinanda broj 10.